

Мене звати Варвара (скорочено)

Дзвінка Матіяш

Розповідь ведеться від першої особи – 13-річної Варвари Сабадаш, яка живе у Києві

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Варвара ніколи не думала, що з нею відбудуться такі події, після яких життя цілковито змінюється. Все сталося двадцять першого листопада 20... року. Тієї ночі Варвара почала вести щоденник: вирішила записувати нові думки, відчуття, емоції й здогади, щоб їх не забути.

Варвара ходила у школу, відвідувала басейн двічі на тиждень, займалася спортивними танцями. Її найкращу подругу звали Маргарита. З нею Варвара з першого класу сиділа за однією партою і любила гуляти вулицями Києва. Крім цього, Варвара любила читати все, що написав сер Конан Дойл про Шерлока Голмса.

Класну керівничку Варвари звали Ольга Миколаївна. Вчителька була трохи строга, але дозволяла те, про що в паралельних класах могли лише мріяти. Ольга Миколаївна викладала українську мову і літературу та була фанаткою диктантів. Вчителька хотіла, щоб діти розвивали творче мислення і пізнавали нове, тому раз на місяць давала творчі завдання. У жовтні була тема "Темперамент". Варвара зробила висновок, що вона сангвохолеричка: жвава, допитлива, енергійна, але якщо роздратувати її, то стає драконом, хоч швидко заспокоююся. У листопаді була тема імен. Треба було дізнатися значення свого імені й придумати, як цікаво про нього розповісти. Варвара зовсім забула про це завдання, адже весь тиждень була дуже зайнята вдень, а ночами читала Конана Дойла.

Про завдання вона дізналася за п'ять хвилин до дзвоника. Дівчина вирішила знайти щось у гуглі. Вона прочитала, що Варвара – ім'я грецького походження і означає чи то чужоземка, чи то щось пов'язане із варварами. Із видатних жінок, яких звали так само, як дівчину, першою на очі потрапила свята Варвара. Історія цієї жінки була доволі дивна і не надто сподобалася дівчині. Свята Варвара жила у третьому столітті, її батько був справжній деспот і садист. Християнські погляди Варвари чомусь страшенно розлютили її батька. Він захотів, щоб дочка від них відмовилась. Батько бив дочку, знущався з неї. Варвару кинули у в'язницю, катували, і, здається, батько сам її вбив.

Вчителька викликала першою саме Варвару. У той момент дівчина відчула, що раптом їй майже перестало подобатися власне ім'я. У голові дівчини був хаос. Вона почала з того, що її ім'я дуже таємниче й загадкове. І що у житті святої Варвари є багато незрозумілого для неї. Дівчина розповідала те, що знала, і не сказала, що не підготувалася до уроку. Однокласники почули про життя святої, дуже сумне й

трагічне. Після відповіді Варвари її однокласник Кирило, математичний геній, сказав, що варвари – страшні люди, і що ім'я батьки дали Варварі суворе. Та дівчина була переконана, що якщо батьки назвали її Варварою, то це має глибокий сенс.

Наступним відповідав Кирило. Його назвали на честь дідуся Кирила Опанасовича, який викладав історію в педінституті, захоплювався козащиною. Кирила Опанасовича назвали на честь його дідуся Кирила Кириловича. А дідусь Кирила Кириловича, якого звали Іван Петрович, назвав свого сина Кирилом на честь останнього гетьмана України Кирила Розумовського, якого знав особисто. Від розповіді хлопця усі були в захопленні. Він вразив навіть красуню Маргариту. Ще цікавіше стало, коли Кирило розповів, що дідусь залишив йому перед смертю листа, якого треба відкрити, коли хлопцеві виповниться шістнадцять. Ольгу Миколаївну вразило те, що хлопець знав історію своїх предків аж до вісімнадцятого століття.

Потім вчителька викликала Федора. Його ім'я також грецького походження, означає "Божий дарунок". Хлопець любив малювати, тому намалював на дошці своє ім'я: великий слоїк з накривкою і написом "МЕД". Виявилося, що його мамі, коли вона була вагітна, часто хотілося меду, хоч вона його ніколи не любила й не їла раніше.

На наступному уроці діти продовжили розповіді про свої імена. Три Наталки підготували спільну розповідь. Ще встигли розповісти про свої імена Аліна, Іван, Остап та Маргарита. Варварина подруга, як завжди, була героїнею дня серед хлопців. Варвара вважала, що Маргарита вийшла розповідати до дошки, бо так краще демонструвати довгі стрункі ноги, бездоганну фігуру, розкішне біляве волосся. Коли вона повідомила, що її ім'я означає грецькою "перлина", всі хлопці зітхнули. Дівчина розповіла, що у грецькій міфології Маргарита – один із епітетів Афродіти, богині краси, що народилася з морської піни.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Варвара зовсім не заздрила подрузі і знала про неї багато чого іншого, про що решта дівчат не здогадувалася. Наприклад, Маргарита любила годувати голубів, вона фанатка герані: у її кімнаті все підвіконня заставлене горщиками. А ще у неї досі є лялька, якій Маргарита шиє одяг. Дівчина збирається працювати у сфері дитячої моди, бо вважає, що справжня жінка має бути стильно вбрана, навіть якщо їй всього сім років або й менше.

Після завершення уроку вчителька нагадала Варварі спитати батьків, чому її назвали саме так. На перерві Варвара зіштовхнулася у дверях з Кирилом і він знову щось пробурчав про відірваний ніс і варварів. Дівчина гордо проігнорувала його, але тема варварів їй не подобалася.

Батьків Варвари звали Олексій та Катерина. Вдома дівчина спитала маму, чому її назвали Варварою. Мама відповіла, що з цим питанням до тата. Той сказав, що це історична подія, бо він чекав, коли дочка спитає. Тато порадив не трактувати слово "варвар" як невіглас, а як "чужоземець".

Від тата Варвара дізналася про чудову німецьку традицію Barbarazweig і те, що він завжди хотів мати доньку. У Варвари вже були старші брати-близнюки, які зараз мали по 22 роки. Вони саме поїхали на чергові баскетбольні змагання до Хорватії. Також брати часто їздили у географічні експедиції, бо вони географи. А ще обидва вчилися в аспірантурі і писали дисертації.

Тато говорив, що ще перед народженням доньки знав, що вона буде Варварою. Перед її народженням батьки поїхали у відпустку до Відня, куди їх запросили татові друзі, які туди перебралися на постійно. Прибули вони в останні дні передріздвяного часу. Вже двадцять першого грудня, у найкоротший день року, батьки гуляли в центрі столиці Австрії. Вони смакували каву в самому серці міста, гуляли серед різдвяного ярмарку, змogli і грілися в кав'ярні, де лунала музика Моцарта. Відвідали святкову месу у Соборі святого Стефана, дивилися на картину "Поцілунок" Клімта. А різдвяного ранку гостинна господиня Ілона поставила посеред столу склянку з розквітлою гілочкою черешні й сказала, що розцвіла Barbarazweig і що це віщує їм щасливий наступний рік. Адже якщо у день святої Варвари (четвертого грудня) оставити у воду гілочку черешні (можна яблуневу, вишневу, абрикосову) і вона розцвіте на Різдво, то це дуже добра прикмета. Тато тоді подумав, що його омріяна донечка-принцеса обов'язково зватиметься Варварою.

За рік, четвертого грудня батьки поставили у склянку з водою черешневу гілочку. І знали, що до зустрічі з Варварою ще чотири місяці. Двадцять п'ятого грудня Barbarazweig зацвіла. У Києві п'ятого квітня, у день народження Варвари, вже цвіли абрикоси – того року була рання весна. Тато, вітаючи маму з народженням Варвари, подарував їй букет розквітлих черешневих гілочок.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Послухавши цю історію, Варвара й собі вирішила поставити у воду вишневу гілочку. За два тижні саме мало бути четверте грудня. По гілочку вирішили їхати до дідуся. Колись навесні вона бувала на дідусевій дачі. Вночі Варвара записала собі всю історію, яку розповів тато. Ось так розпочався її щоденник. Тепер вона знала, що її ім'я найкраще у світі.

Для Варвари два тижні минало дуже повільно. Вона досліджувала, систематизувала й записувала у щоденнику. Прочитала про святу Варвару все, що можна було про неї прочитати в інтернеті. Дівчина навіть склала собі список завдань. Пункт номер один – посадити на свій день народження черешню у дідуся на дачі. Дівчина вирішила назвати свою черешню Черешня святої Варвари. Пункт номер два – активно вивчати все про святу Варвару. Дівчина дізналася, що в Україні також був звичай ставити у воду вишневу гілочку у Варварин день. Це робили тільки дівчата. І чия гілочка на Різдво розквітне – та дівчина вийде заміж наступного року. Пункт номер три – поїхати до Відня і відвідати музей історії мистецтва, де зберігаються картини Лукаса Кранаха, бо дівчині сподобалася його картина зі святою Варварою.

А згодом дівчина знайшла свою Варвару. Нею стала Варвара Ханенко. У їхньому з чоловіком Богданом музеї, який комуністичний режим нахабно націоналізував, можна було побачити роботу "Адам і Єва" Кранаха. Варвара Ханенко була дочкою відомого всім киянам власника цукрових заводів, мецената й колекціонера Миколи Терещенка. І народилася у Глухові – бо там її батько мав маєток. Прочитавши про Глухів, Варвара вирішила, що обов'язково мусить відвідати це місто.

Про ці свої знахідки дівчина розповіла батькам і пояснила, що їй дуже хотілося знайти якусь відому Варвару, яка зробила щось гарне і важливе. І несподівано знайшлася Варвара Терещенко. Згодом дівчина дізналася, що Варвара Терещенко була у Відні на художніх виставках, взагалі дуже багато мандрувала Європою. У Лондоні Варвара також була – і навіть відкрила там свою крамницю, де продавалися вироби народних умільців. Дівчина вирішила прочитати про Миколу Терещенка, Варвариного батька. Робила це між уроками на перервах і записувала важливі факти. Тим часом Маргарита думала, що подруга закохалася і страждає.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Щодо Миколи Терещенка, батька Варвари, то він в юності був чумаком – возив із Глухова на південь України зерно, а звідти віз додому сіль та рибу. Микола Терещенко постійно займався меценатством і благодійництвом. На честь Миколи Терещенка назвали вулицю у Києві. Це одна з найкоротших і найзатишніших вулиць. В останні роки життя Варвари Ханенко вулиця вже не звалася Терещенківська. Нова влада не бачила жодних заслуг перед киянами у житті її батька.

Варвара Ханенко стала наче подругою нашої героїні. Дівчині подобалося, що Варвара дуже цінувала вироби народних майстрів і організувала у своєму маєтку ремісничу школу. Також у Варвари з Богданом було велике романтичне кохання. Наша Варвара уявляла, як гуляє зі своєю героїнею вулицями Києва, який понад сто років тому був дуже тихим містом.

Нарешті настало довгоочікуване четверте грудня. У день святої Варвари за західним календарем дівчина з батьками з самого ранку поїхали до дідуся. Похід до школи було скасовано. Дорогою Варвара думала про те, скільки мов знала Варвара Терещенко, який колір був її улюблений. У дівчини зараз був улюбленим синій та всі його відтінки. До дідуся везли безалкогольне шампанське, коробку цукерок із вишневим лікером (бо з черешневим немає), кілька упаковок кольорового мармеладу, який обожнював дідусь. І торт з вишнями. Варвара тримала в руках улюблену керамічну вазочку для вишневої гілочки.

Дідусь вийшов зустріти їх до воріт. Він був у костюмі й свіжо поголений. Усі здивувалися, коли дідусь сказав, що всі дерева в саду зацвіли. Бо ж перший сніг випав тиждень тому, лежачав два дні й розтав. Виявилось, що дідусь прикрасив сад гірляндами з білих квітів. І це було дивовижно гарно.

Мама забрала тата і дідуся до хати готувати сніданок, а Варвара залишилася сама у

грудневому квітучому саду. Тут було три черешні, і дівчина вибрала з них наймолодшу, яка лишень кілька років тому почала давати плоди. Це найпізніший сорт. Варвара розказала черешні про традицію Barbarazweig і обережно відрізала гілочку під кутом сорок п'ять градусів як вчив дідусь. Раптом дівчина зрозуміла, що свята Варвара приносить щастя. Хоч її життя не було щасливе, вона хоче дарувати людям щастя. Хоче, щоб батьки з дітьми були друзями. А ще святій Варварі приємно, коли на світ народжуються дівчатка, яких називають її іменем. Дівчина чомусь згадала, що останні роки Варвара Ханенко-Терещенко доживала у флігелі біля свого музею разом зі служницею Євдокією. Бо з власного будинку нова більшовицька влада її виселила. Музей уже не носив імені Ханенків. Це було жахливо, і дівчина вирішила, що ця гілочка також і для Варвари Ханенко.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

На кухні був уже накритий стіл, де Варвара побачила справжні свіжі черешні. Дідусь десь їх роздобув. Вони були смачні, хоча, звісно, не такі, як щойно зірвані з дерева. Батьки сиділи, обійнявшись, і згадували. Саме тут вони взяли свою гілочку. Потім усі вирішили піти погуляти до лісу, який був зовсім близько. На прощання дідусь сказав, що він обов'язково приїде подивитися на розквітлу черешневу гілочку.

Вдома Варвара шукала в інтернеті інформацію про маму Варвари Ханенко, хоч це було важко. Дівчина дізналася, що Варварина мама була дочкою глухівського купця. І звали її Пелагея, що означає море. Потім дівчина цілком випадково натрапила на те, що матір Григорія Сковороди також звали Пелагія. Здивувало те, що прізвище у неї – Шан-Гирей, тобто людина належить до ханського роду, і не будь-якого, а до роду Чингісхана.

Варварі сподобалося, що Микола Терещенко й Пелагія прожили довге й щасливе життя разом. Смерть улюбленої дружини була великим ударом для Миколи Терещенка. Він уже не повернувся до колишнього активного життя і пережив свою Пелагію всього на п'ять років. У Варвари Ханенко також було двоє молодших братів.

Богдан Ханенко, чоловік Варвари, виявилося, був пов'язаний з Кирилом Розумовським: прапрадід Богдана був генеральним хорунжим при Розумовському! Дівчині хотілося розповісти однокласникові Кирилу, що у Глухові народилася її Варвара, у Глухові обрали гетьманом Розумовського; Кирилів прапрадідусь, який особисто знав Розумовського, теж, можливо, бував у Глухові, як і прапрадід Богдана Ханенка, який, ясна річ, знав Кирила Розумовського дуже добре.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Варвара просто відчувала себе Шерлоком Голмсом. Завдяки історії з Barbarazweig дівчина довідалася не лише багато нового про різних видатних людей. Вона довідалася

багато нового про себе, а тато повторював, що це значно важливіше. Батькам навіть здавалося, що за цей місяць Варвара змінилася, стала дуже красива. Дівчина відчула у собі щось нове, як потік іскорок усередині.

Свою історію Варвара закінчує епілогом. З нею відбувається багато цікавого, дещо вона занотовує у щоденник. Усі контрольні Варвара написала успішно і взагалі дуже добре закінчила чверть та перше півріччя. Гілочка зацвіла двадцять шостого грудня: не на саме Різдво, а наступного дня. Її сім'я святкувала два Різдва – у грудні і в січні. Дідусь навчив їх колядки про святу Варвару. Дівчина закохалася і взаємно. На день святого Валентина вона отримала валентинку. І була певна на дев'яносто дев'ять відсотків, що її отримає. Поки що вони нікому не розповідають про стосунки, тому Маргарита навіть не підозрює Кирила і Варвару.

На другому творчому занятті, присвяченому іменам, яке відбулося наприкінці грудня, Варвара продовжила свій попередній виступ. За другу чверть Ольга Миколаївна поставила їй дванадцять балів з української мови й літератури. Варвару цього року чекають мандрівки до Глухова і Батурина, а квитки до Відня – на вересень. Вона летить з батьками. Перед Новим роком Варвара пішла до музею Ханенків з родиною. Дідусь з татом одягнули святкові костюми, мама – вечірню сукню, а дівчина – сукню-футляр.

До дня народження Варвари залишається трішки більше місяця. Надворі вже справжня весна. Дівчина планує посадити з дідусем черешню і закликає читачів розгадати таємницю свого імені.

P.S. Варвара з дідусем посадили аж дві черешні святої Варвари і вони прийнялися.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу